

יולי 2012

שלום לכולם,

אני מבקשת לתאר במכתב זה כמה נקודות הנוגעות להתייחסות למקרי אלימות בבית הספר, לתת דוגמא לפעולת וועדת יחסים והפרלמנט ולהבהיר כמה דברים עליהם אני נשאלת. מכתב זה יתחיל נוהג חדש של הפצת מידע בנושא ההתייחסות והטיפול באלימות. במכתבים הבאים יהיה תאור ספציפי של מקרים, טיפול ודרכי פעולה בכלל בית הספר.

שאלות :

אנו עוסקים רבות בנושא האלימות בבית הספר. העבודה שלנו אינה השוואתית בעיקרה (האם יותר או פחות מבתי ספר אחרים) אלא בהסתכלות על הילד הבודד- האלים / הסובל מאלימות, ועל האווירה הכללית בעיני הילדים והצוות בבית הספר שלנו.

שאלות רבות מעסיקות כל איש צוות, הורה ותלמיד, וביניהן שאלות בעלות השלכה מעשית - מהם הכללים שלנו והאם כולם יודעים עליהם?

- האם דפוסי היחסים והתגובות הנהוגות בבית הספר, הם שמעוררים או מגבירים אלימות?

- מהו הגבול לתקופת הטיפול, שאחרי, בהנחה שנקטנו בכל האמצעים העומדים לרשותנו, עלינו להוציא מתוכנו את הילד הפוגע שלא שינה דרכיו לאורך זמן?

משרד החינוך :

בתחילת השנה יצא חוזר מנכ"ל משרד החינוך (תש"ע 1) העוסק בקביעת הרצוי (אקלים חינוכי מיטבי) ובדרכי התמודדות של בית הספר עם הפרת כללי משמעת והתנהגות.

החוזר מפרט באופן מקיף את סוגי הבעיות בהן נתקלים ומציע דרכי טיפול.

במקרי אלימות, מה שצריך לעשות בבית הספר, בהתאם לפרטי המקרה ולחזרת הילד המסוים על התנהגותו השלילית, הרי הם הדברים הבאים:

עצירת הארוע, ברור עם התלמידים המעורבים, יידוע ההורים, הודעה בכתב להורים, שיחה עם הכתה תוך שמירה על צנעת הפרט, דיווח לרשות/ לפיקוח, המלצה להעברה לבית ספר אחר, העברה לכתה אחרת בבית הספר, השעיה מחוץ לבית הספר, השעיה בתוך בית הספר בהשגחה, מניעת כניסה לשיעור, ולימוד במקום חלופי, ריתוק בזמן הפסקה או בסוף יום, דרישת התנצלות, פיצוי ועשייה מתקנת או מטלה חינוכית, הערה בתעודה בסעיף התנהגות, תכנית חינוכית אישית, המלצה להתערבות טיפולית, הגשת תלונה במשטרה, / פקיד סעד ברשות

סדר הדברים וכן בחירת האמצעים המתאימים שונים מאירוע לאירוע. חוזר מנכ"ל מגדיר פעולות חובה ופעולות לשיקול דעת המנהל, בתגובה לסוגי הפרות משמעת והתנהגות שונות וכן מדרג תגובות מתוך הטווח האפשרי. באופן שגרתי אנו משתמשים כמעט בכל האמצעים האלה, ובעוד דרכים משלנו.

הוצאת ילד מבית הספר:

אחת השאלות והטענות אצלנו כיום, היא בנוגע להוצאת ילדים מבית הספר.

בכל בית ספר, וגם בבית ספר על אזורי ומיוחד כשלנו, אין זו פעולה עצמאית של בית הספר ונדרש גיבוי של הפיקוח ממשרד החינוך, בכל מקרה לגופו.

במהלך השנים היו מספר מקרים של הוצאת ילד מבית ספר. עמדנו בהם באופן מקצועי כצוות, זכינו לא פעם לביקורת וכעס אך כשהגענו להחלטה, היינו שלמים איתה ויכולנו לבצעה.

יתכן שכך יקרה גם בסוף שנה זו, אם נגיע להחלטה לגבי תלמידים מסוימים, אשר מחד אינם מתקדמים ואינם משנים התנהגותם ומאידיך, קיים מחיר כבד שמשלם הכלל, עקב התנהגותם בבית הספר.

דיווח ושיתוף:

לאחרונה טיפלו במספר מקרים שהתרחשו זמן רב ולא היו ידועים לנו. בהמשך אפרט דרך טיפול לגבי מקרה מסוים.

אנו מבקשים מכל ההורים לדווח על כל מקרה המגיע לידיעתכם, גם אם הילד שלכם אומר שממילא לא יעשו שום דבר. אנו מבקשים לעמוד במבחן הזה. איננו מבטיחים "טיפול" לפי הכתבת ההורה או ציפיותיו. קרה כבר שהאשמונה בחוסר טיפול ובאזלת יד כי לא פעלנו כפי שהורה חשב שיש לפעול. אנו מצפים להגינות מצד כל הורה שפונה- ידיעה שבית הספר אינו מגיב בהכרח באותה דרך, אך מחויב להגיב וכן לדווח מה נעשה.

פומביות:

מהי הדרך הנכונה בין שמירה על "צנעת הפרט" ובין "זכות הציבור לדעת"? האם הילד שמקרהו פורסם (בלי שם, אבל במשפחה הקטנה שלנו, בדרך כלל כולם יודעים) יזקק מבחינה תדמיתית ויכנס ל"פינה" בה הוא כבר ממילא מסומן כילד בעייתי? האם ההרתעה תעבוד דרך הפרסום? מהו קהל היעד? תלמידים – כתה, שכבה, כלל החטיבה, כלל בית הספר? הורים- כולם, הורי הכתה? במשך שנים אנו דנים בשאלות אלה, מנסים ומשנים ואין דרך אחת נכונה, אך אולי הגזמנו בחוסר הפרסום ויש לתקן. אז הנה ההתחלה:

27/1/10

ועדת יחסים- הסעת מעלות.

השתתפו ילדי הועדה, חגית אילוז, רונית פוליצר, בוועדה התבררה תמונה לא קלה על התנהגות תלמידים בהסעה, כשתלמידים היושבים בספסל האחורי, (שמותיהם הופיעו בדוח המקורי) משתתפים ב-

- שמים מוסיקה בווליום גבוה מהפלאפונים, ואינם מנמיכים כשמבקשים.

- זורקים קליפות ולכלוך על ילדים ובכלל.

- מוציאים ספוג מהכסאות וגורמים לנזקים.

- שמים תיקים במקומות פנויים, ולא תמיד מפנים אותם לטובת תלמידים שעומדים.

- לא תמיד מוכנים לאפשר לתלמידים צעירים לשבת.

- צועקים ומקללים, למרות בקשות השכנים.

- מאיימים.

תלמידות י"א שפנו לוועדה מנסות לעזור לתלמידים הצעירים למצוא מקום ישיבה, ולעיתים מגיעות לעימות עם התלמידים הני"ל, אשר מקללים אותם ומאימים עליהם.

התנהל ברור.

החלטה: התלמידים הני"ל מקבלים בזאת אזהרה בגין התנהגותם, וקיבלו תזכורת של חוקי ההתנהגות בהסעה.

בנוסף, יקבלו אזהרה בדואר עליה יחתמו ההורים.

כל אחד מהם, שיעבור שוב על חוקי ההסעה, לא יוכל להשתמש בה לתקופה שתקבע ע"י הועדה, והשימוש בהסעה בהמשך ישקל שוב אם יהיו אירועים נוספים.

בנוסף לכל האמור לעיל, הודענו לנהג ההסעה ולשאר התלמידים, שעליהם לדווח על כל בעיה בהסעה.

אנו מאחלות לכולם נסיעה שקטה ובטוחה

רונית וחגית וועדת היחסים

לסיכום

לצערנו הרב האלימות בחברה בכלל ובין בני נוער בפרט אינה מדלגת עלינו.

הנורמות הנהוגות היום בצורת דיבור גסה, בהשתלחות בפייסבוק, בארועים אלימים מצולמים וכו', אינה זרה לאף אחד מאיתנו, בהיותנו הורים לילדים וחשופים לתקשורת.

שאלות הסמכות, השקיפות, הנוכחות וכו', הן חלק מרכזי מאורח חיינו כהורים וכאנשי חינוך. בית הספר שלנו מתמודד עם כל התופעות האלה יום יום.

אנחנו

א. מנסים לדעת כמה שיותר, בעיקר דרך הקשר עם הילדים וההורים וגם באמצעות שאלונים וסקרים של משרד החינוך, כדי שתהיה בידינו תמונה מלאה ככל האפשר על אירועים, הרגשת התלמידים ואנשי הצוות.

ב. מגיבים בכל הדרכים שצוינו למעלה- וועדות יחסים/ צוותי תגובה / שיחות עם הורים/ השעיה וכו'.

ג. מקיימים תהליך בית ספרי מתמיד, קבוע ומדובר בהתייחס למקרי אלימות.

ד. מבקשים את עזרתכם – במסרים לילדים

- בנוגע לדיווח ושיתוף, פניה אל המבוגרים וגם תגובה ישירה למי שפוגע.

- חשוב מאד שתעבירו גם אתם מסרים לגבי מותר ואסור, רצוי ופסול. חלק מהקוראים מכתב זה הינם הורי הילדים שצריכים לשנות משהו בהתנהגותם כדי שיהיה לכולם נעים וטוב יותר. נסו לבדוק בעצמכם האם הילד שלכם מעורב באופן שלילי במה שקורה והגיבו יחד איתנו.

אנו מקווים שבשילוב ידיים הדוק יותר, בתוך הצוות וכן עם ההורים והתלמידים נישמור על חוויה של חברת ילדים רגועה ובריאה. פרסום מקרים ודרך הטיפול בהם לכלל הקהילה מתקיים אם אנחנו נתקלים במשהו חריג שמחייב דיווח רחב. במקרים אחרים מקבלים מידע אנשי המעגל הקרוב יותר לארוע.

תודה,
בשם צוות ניהול
תמר אוגד